

Metodické provázání interního hodnocení/atestací jednotlivých vědeckých pracovníků na metodiku externího hodnocení výzkumných týmů a příprava na další hodnocení ústavu

Kontext

Hodnocení vědeckých výsledků ústavu probíhá v kontextu hodnocení pracovišť Akademie věd, které je prováděno v pětiletých cyklech a je vypracováno Kanceláří Akademie věd České republiky. V tomto hodnocení jsou zohledněny vědecké výstupy a výzkumné strategie jednotlivých týmů (odpovídajícím strukturu oddělení v průběhu hodnoceného období) a to metodou kombinace scientometrického systému a systému peer-review. Všechny materiály jsou zpracovány a celé hodnocení probíhá v anglickém jazyce. Hodnocením se zabývá mezinárodní panel čítající 10 členů jmenovaných Akademií věd České republiky. Pro hodnocení je nutné za každé oddělení i za ústav jako celek připravit rozsáhlé podkladové materiály. Přípravná fáze hodnotícího procesu trvá přibližně 2,5 roku.

Vzhledem k důkladnosti a odbornosti hodnocení AVČR se jeví jako efektivní využít získaná data i výstupu pro interní potřebu a neduplikovat administrativu vytvářením dalšího interního hodnocení. Proto je nutné navázat hodnocení jednotlivých vědeckých a výzkumných pracovníků na pětileté hodnocení pracovišť AV ČR.

Konkrétní opatření realizující tuto návaznost jsou:

- Délka období hodnocení individuální bibliometrie je sjednocena na **5 let**.
- Počet publikací předkládaných pro odborné věcné posouzení atestační komisí a zahraničními experty je sjednocen na **2 články**. To odpovídá počtu publikací předkládaných pro pětileté hodnocení pracovišť AV ČR.

Právní rámec a obecné zásady

Podle čl. 21 2) **Stanov AV ČR**, které jsou závazné podle zákona o AVČR¹, platí, že

Vysokoškolsky vzdělaní pracovníci výzkumných útvarů jsou na základě atestací zařazováni do těchto kvalifikačních stupňů:

1. odborný pracovník výzkumu a vývoje,
2. doktorand,
- 3a. postdoktorand,
- 3b. vědecký asistent,
4. vědecký pracovník,
5. vedoucí vědecký pracovník.

Podrobnosti o zařazení těchto pracovníků do kvalifikačních stupňů upraví kariérní řád.

V **kariérním řádu AV ČR** (<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/pravni-predpisy/karierni-rad-vysokoskolsky-vzdelanych-pracovniku-av-cr/>) jsou uvedena mimo jiné následující ustanovení:

¹ 283/1992 Sb. (o Akademii věd České republiky) ve znění zákona č. 533/2006 Sb.

Článek I kariérního řádu AV ČR: I.3. *Pracovní výkon, tvůrčí činnost a výsledky pracovníků jsou pravidelně hodnoceny. Při hodnocení pracovníků nesmí docházet k jejich diskriminaci s ohledem na pohlaví, věk, původ, náboženství, politické názory apod. (pozn. Toto se týká všech VŠ vzdělaných pracovníků výzkumných útvarů).*

Článek II kariérního řádu AV ČR - **kvalifikační stupně:**

1. **Odborný pracovník výzkumu a vývoje (V1, angl. research assistant)** - pracovník s dokončeným vysokoškolským vzděláním.

2. **Doktorand (V2 angl. graduate student)** - pracovník, který se účastní doktorského studia.

3a. **Postdoktorand (V3 angl. postdoctoral fellow)** - pracovník, který získal akademický titul Ph.D., Dr. nebo jejich ekvivalent (dále jen "Ph.D."). Pracuje obvykle pod vedením zkušených vědeckých pracovníků a publikuje své výsledky samostatně i v rámci tvůrčího týmu. V této kategorii může být zařazen nejdéle po dobu pěti let po obhájení akademického titulu Ph.D.

3b. **Vědecký asistent (V4 angl. associate scientist/scholar)** - pracovník, který po uplynutí doby pěti let od získání akademického titulu Ph.D. není zařazen do stupně 4 nebo 5.

4. **Vědecký pracovník (V5 angl. scientist/scholar)** - pracovník, který získal ve svém oboru vědeckou hodnost CSc., akademický titul Ph.D. Pracuje samostatně, vykonává náročné a obtížné práce ve svém vědním oboru. Pravidelně publikuje vědecké práce v domácích i zahraničních recenzovaných časopisech a obvykle je řešitelem grantových nebo programových projektů.

5. **Vedoucí vědecký pracovník (V6 angl. senior scientist/scholar)** - pracovník splňující požadavky kladené na kvalifikační stupeň 4. Na rozdíl od stupně 4 je navíc vůdčí vědeckou osobností, která se významně podílí na rozvoji daného oboru v mezinárodním měřítku.

V kariérním řádu se dále praví, že činnost výzkumných pracovníků (V3 a V6) je hodnocena při atestacích pravidelně **nejméně jednou za pět let** a že Obecným smyslem atestací je

- a) přispívat ke zvyšování úrovně vědecké činnosti pracoviště;
- b) vytvářet podklady pro koncepční a racionální personální politiku pracoviště;
- c) srovnávat výsledky činnosti pracovníků v rámci kvalifikačních stupňů;
- d) stimulovat pracovníky k soustavnému odbornému růstu;
- e) poskytovat pracovníkům pravidelnou příležitost k sebereflexi.

Předmětem hodnocení při atestacích je výlučně vědecká, odborná a pedagogická činnost pracovníka.

Na základě ustavení platného Kariérního řádu se atestace týkají zaměstnanců vědeckých oddělení zařazených kategorie V1-V6, kteří splňují jednu z následujících podmínek:

- a) stávající pracovní smlouva končí nejpozději datem další atestace (30. 9. 2020) a nebyl stanoven termín další atestace. Hodnocení se musí účastnit pouze v případě, že chtějí, aby smlouva byla prodloužena
- b) mají stanovenou atestaci na daný rok (např. 2019)
- c) dokončili doktorandské studium a získali titul Ph.D. (zařazení do tarifní třídy V3)
- d) chtějí postupovat v kariérním stupni (V4 - V6)
- e) nastoupili během roku od minulé atestace (1. 9. 2018) nebo se ještě neatestovali
- f) byli navrženi na „Young scientist position“

Atestací se neučastní - vědečtí pracovníci, kteří dosáhli věku 65 let a mají smlouvu vždy na jeden rok ani vědečtí pracovníci, kteří nechtějí prodloužit pracovní smlouvu (nutno zaslat informaci na emailovou adresu atestace@jh-inst.cas.cz).

Metodika atestací

Hlavním úkolem atestační komise je posoudit podle předložených podkladů a na základě platných [kritérií hodnocení vědecké práce](#), zda kvalifikace a výsledky vědecké práce odpovídají navrhovanému zařazení do kvalifikačního stupně.

Atestační komise ve spolupráci se zástupcem ředitele pro vědu a jeho tajemnicí podle kariérního řádu v dostatečném předstihu před jednáním (zpravidla 4 až 8 týdnů):

- ověří, zda všichni pracovníci, jejichž hodnocení se bude provádět, byli seznámeni s kritérii hodnocení a aktualizovali své seznamy publikací v systémech **ResearcherID** a **ORCID**.
- vyžádá od hodnocených pracovníků stručnou zprávu podle stanovených kritérií s příslušnou dokumentací jejich činnosti za období od poslední atestace včetně **dvou vybraných publikací** předložených formou pdf plného textu a stručného zdůvodnění významu.
- vyžádá od přímého nadřízeného hodnoceného pracovníka odborné vyjádření a návrhy na kvalifikační stupeň a pracovní smlouvu hodnoceného.
- vyžádá vyjádření zahraničního odborníka při přeřazení do KS4 (V5) a KS5 (V6) z nižších kvalifikačních stupňů

Všechny materiály jsou zpracovány elektronicky.

Specifikem současné situace na ústavu, které není v kariérním řádu z roku 2008 výslovně řešeno, je významný podíl grantového financování úvazků. Financování úvazků z institucionálního rozpočtu je evidováno formou R kategorií (např. R100). Zařazení pracovníků do R kategorií vychází zpravidla z výběrového řízení na obsazování volných pozic a není předmětem činnosti atestační komise, pokud tato neshledá nedostatky v práci, které by činily pracovníka **nezpůsobilým**.

Navržený postup pro hodnocení pro **ponechání, zvýšení nebo snížení kvalifikačního stupně** je následující:

- V1: komise ověří podle životopisu VŠ vzdělání a práci hodnotí zejména na základě vyjádření vedoucího oddělení. V případě získání Ph.D. zváží převedení do V3 nebo V4.
- V2: komise ověří podle životopisu průběh Ph.D. studia a práci hodnotí zejména na základě vyjádření vedoucího oddělení. V případě získání Ph.D. zváží převedení do V3.
- V3 a V4: komise ověří datum Ph.D. podle formuláře a práci hodnotí zejména na základě vyjádření vedoucího oddělení. Publikace je vhodné rámcově posoudit podle **bibliometrických údajů (citační analýzy a AIS časopisu) za posledních 5 let** s přihlédnutím k celoživotní citační analýze daného vědce. Význam a zaměření vědecké práce je posouzen na základě **dvou vybraných publikací** předložených formou pdf plného textu a stručného zdůvodnění významu.
- V5: komise odborně posuzuje pravidelnou publikační činnost v impaktovaných časopisech a řešení grantových nebo programových projektů. V případě návrhu na zařazení do V5 z nižšího stupně prostuduje vyjádření zahraničního odborníka.
- V6: komise odborně posuzuje pravidelnou publikační činnost v impaktovaných časopisech a řešení grantových nebo programových projektů. Navíc posoudí podíl na rozvoji daného oboru v mezinárodním měřítku v roli vůdčí vědecké osobnosti. V případě návrhu na zařazení do V6 z nižšího stupně prostuduje vyjádření zahraničního odborníka.

Výsledkem hodnocení jsou:

- Návrh na nový kvalifikační stupeň a rok další atestace (max. 5 let). Platnost atestace může být delší, než je navržená délka trvání pracovního poměru, která je typicky limitována zdroji financování.
- Návrh na trvání pracovního poměru může být formulován „po dobu řešení grantového projektu“ pro pracovníky v kategorii R0. Pro pracovníky R5 – R100 může být formulován „do roku další atestace“
- U pracovníků shledaných jako nezpůsobilí „návrh, aby ředitel ve smyslu ustanovení § 52 písm. f) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, písemně vyzval pracovníka k odstranění nedostatků v jeho práci.“ Atestační komise navrhne termín příští atestace, při které se posoudí, zda byly nedostatky odstraněny, či bude-li řediteli podán návrh ukončit s pracovníkem pracovní poměr.

Kritéria hodnocení vědecké práce

Pro zařazování do kvalifikačních stupňů a odpovídajících tarifních tříd podle vnitřního mzdového předpisu atestační komise přihlíží k následujícím skutečnostem:

KS1. V1, odborný pracovník výzkumu a vývoje, (research assistant)	vysokoškolské vzdělání
KS2. V2, doktorand, (early stage researcher)	účast v doktorském studiu
KS3a. V3, postdoktorand, (postdoctoral fellow)	doba uplynulá od získání titulu Ph.D. (nebo ekvivalent) nejdéle 5 let
KS3b. V4, vědecký asistent, (associate scientist)	doba uplynulá od získání titulu Ph.D. (nebo ekvivalent) více než 5 let
KS4. V5, vědecký pracovník, (scientist)	titul Ph.D. (nebo ekvivalent), pravidelná publikační činnost v impaktovaných časopisech a řešení grantových nebo programových projektů.
KS5. V6, vedoucí vědecký pracovník (senior scientist)	jako V5 a navíc významný podíl na rozvoji daného oboru v mezinárodním měřítku v roli vůdčí vědecké osobnosti.

Pracovníci zařazení do kvalifikačních stupňů 3a, 3b, 4 nebo 5 (V3 až V6) jsou výzkumnými pracovníky a atestační komise hodnotí jejich vědeckou činnost zejména na základě následujících kritérií:

- Vědecké práce publikované v impaktovaných časopisech evidovaných v databázi „Web of Science“.
- Zapojení do vědeckých grantových projektů.
- Patenty a další chráněné duševní vlastnictví.

Pro účely zařazení do tarifních tříd V5 a V6 přihlíží také k následujícím skutečnostem:

- kvalita a závažnost vědecké práce a její význam pro zaměření oddělení a ústavu
- pedagogická činnost
- vedení Bc, Mgr a Ph.D. prací
- konferenční a přednášková činnost
- mezinárodní význam vědecké práce doložený vyjádřením zahraničního odborníka při přeřazení do KS4 (V5) a KS5 (V6) z nižších kvalifikačních stupňů.

Rozvoj kapacit ÚFCH JH, v. v. i. pro výzkum a vývoj CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_028/0006251

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Metodické provázání interního hodnocení/atestací jednotlivých vědeckých pracovníků na metodiku externího hodnocení
výzkumných týmů a příprava na další hodnocení ústavu © 2019 by J. Heyrovský Institute of Physical Chemistry of the CAS
is licensed under CC BY 4.0